

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nagysáp Község Önkormányzata

2014. május 30.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	39
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	44
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	48
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	50
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	51
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	53
1. A HEP IT részletei.....	53
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	53
A beavatkozások megvalósítói.....	55
Jövőképünk.....	56
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	59
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	
3. Megvalósítás.....	64
A megvalósítás előkészítése	64
A megvalósítás folyamata.....	64
Monitoring és visszacsatolás	66
Nyilvánosság	66
Érvényesülés, módosítás.....	67
4. Elfogadás módja és dátuma.....	

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nagysáp Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Gerecse hegység északkeleti részén a bajnai völgyben helyezkedik el. Megközelíthető a Tát-Tatabánya közötti közúton. Tatabányától 30 km-re, Táttól 7 km-re, Dorogtól 13 km-re, Esztergom-tól 17 km távolságra van. Vasútállomása nincs.

A 170 m tengerszint feletti átlagos magasságban megtelepült falu határát a Keleti-Gerecse ÉNy–DK-i irányú, mindössze 160–250 m magas löszös dombháta jellemzik. A határában eredő kisebb patakok vizét a Bajnai-, a Bajóti-patak és az Öreg-árok gyűjti össze. Területének döntő többségét szántóföldek foglalják el, a helyenként vízmosásokkal felsabdalt dombokon szőlőket, legelőket és kisebb erdőt találunk. A Gerecse hegység leszakadt rögei: nyugatról az Öreg hegy, a Domonkos hegy, a Som-berek, a Lukas kő, melyek kelet felé lejtjenek. A teraszos eróziós völgyek feldarabolták a térszint, és medencedombsággá formálták. A sűrű völgyhálózat a nagyméretű erózió következménye.

Neve vitatott eredetű. Talán a sápad, sápaszt igéből vált tudlajdonnévvé. Lehetséges, hogy a Sáp helynév a német eredetű magyar „sáf” főnévből alakult. A Nagy előtag megkülönbözteti Nagysápot a történelmi Őrisáptól. Pesty nevének eredetét így tudja: régen helység vizes, tavas volt,- valóban tökéletes löszmedencében fekszik-ezért let a neve Nagy Sár (utóbb Nagy Sáp). A helyi hagyomány szerint a zsellérektől sok adót, nagy sápot szedtek. Az őskortól az Árpád-kor végig tartó időkből 24 helyen kerültek elő emberi település nyomai. Kiemelkedő az őskori, a római kori, az Árpád-kori leletek (földvár és templomrom a Gedáshegyen). A Gedáshegy északi dombhátán fekvő mai „Kurtaszeg” a középkori Sáp falu helye, melyet 1248-ban említene, mint a Baar-Kaan nemzetség birtokát. A régészeti leletek tanúsága szerint már az őskortól lakott település. A kerekdomb-majorban őskori cserepeket találtak. Kerekdomboldalon és Úrisápon urnasíros kultúra maradványai voltak. Késő kelta urnatöredékek, s római edények, sőt a rétföldeken római telep nyomaira is bukkatnak. A Gedáshegyen Árpád-kori sáncok maradványai vannak, de írásos nyoma nem maradt. Megmaradt és a XVIII. században is látható volt Sáp Szent Mártonról nevezett temploma. 1811: Sapy, 1262: Sap, 1276: Saap-Sap, 1340: Sap. A királyi és hercegi birtokként emlegetett Ursápot már 1193-ban említi oklevél. A Baar-Kalán nemzetség ősi birtoka, épp úgy, mint a hozzátartozó Őrisáp régente Úr-Sáp, vagy Or-Sáp pusztja. 1248-ban midőn az e nemzetségből származó Pósa fia, Nána comes, Petus fia Jóbbal ősi birtokait kicserélte, az utóbbinak Sáp ötödrészét engedte át. 1281-ben e nemzetségből származó Gergely, Antal és Péter voltak itt a birtokosok. 1332-ben már plébániával bírt. Ezek a középkori települések már csak nevükben élnek. 1526 után folyamatosan pusztult majd el is

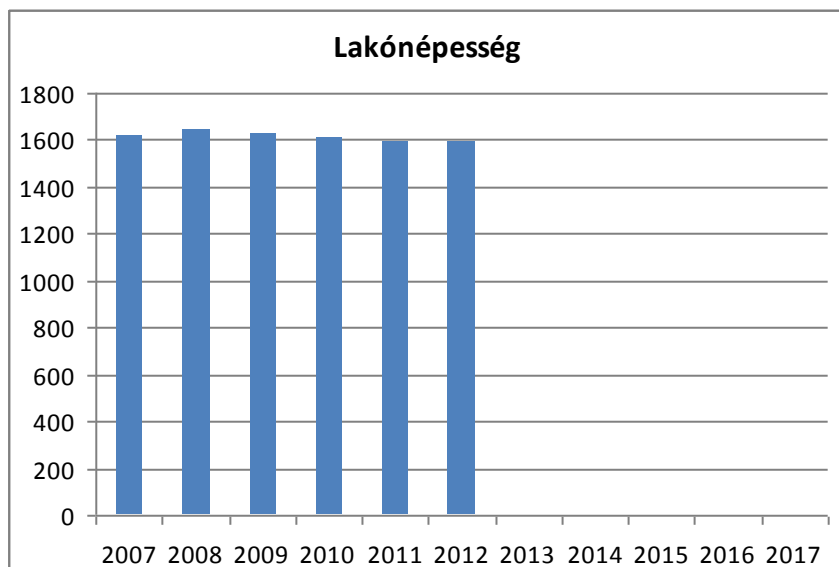
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

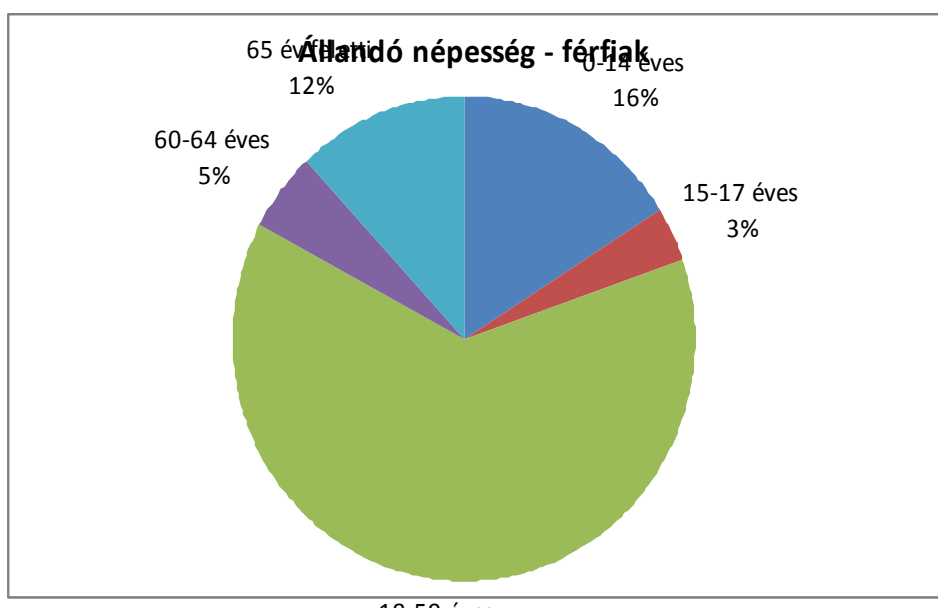
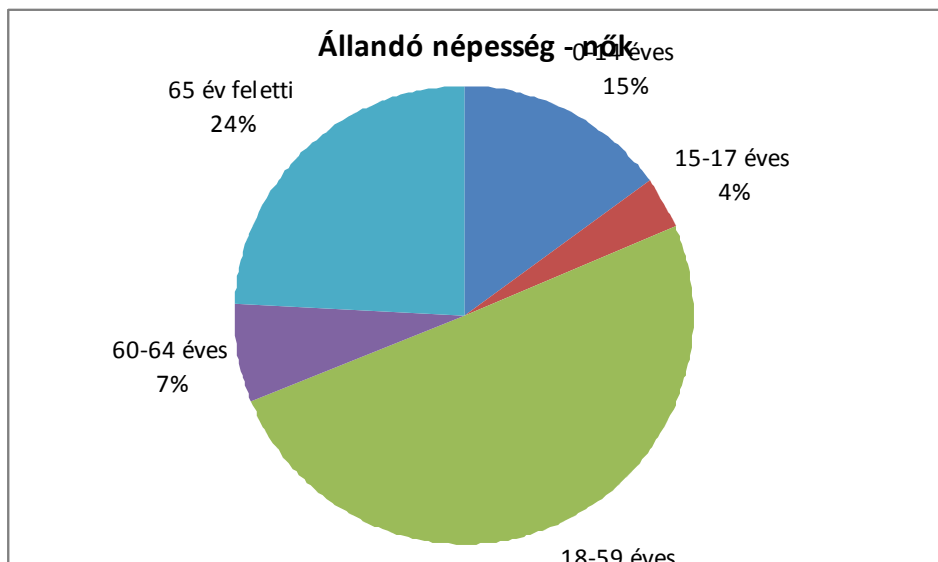
néptelenedett. A XVII. század végén 1696-ban Sándor Menyhért alispáné lett. Az ő iedjén kezdett a község újra benépesülni. 1715-re már 29 jobbágy és 11 zsellér család lakta, többnyire magyar anyanyelvűek és reformátusok. Az 1696-ban nyolcz egész és ugyanennyi féltelkes jobbágy lakta. Azon felül 2 egész és 4 féltelkes újonnan települt jobbágyot talált itt az összeíró-bizottság. Az 1701.évi egyházláogatási jegyzőkönyv szerint a helységnek iskolamestere is volt. Az 1732-55. évi egyházláogatási jegyzőkönyv pedig báró Sándor Mihály földesúri hatóságát említi fel. Templomát a réginek romjain báró Sándor Mihály építette. Iskoláját Simor János herczeg primás állította helyre. 1777-ben készült el a reformátusok iskolája. 19. századi iratanyagát a Komárom-Esztergom Megyei Levéltár őrzi. Az 1784-87-es népszámlálás adatai szerint Sándor Antal báró birtoka. 134 házban 190 család élt, népessége 890 fő volt. 1 papot, 1 polgárt, 64 parasztot, utóbbi kettő 66 örökösét és 106 zsellért írtak össze. A 18. század végén jelentős összetűzésre került sor a Sándor-uradalom és a nagysápi jobbágyok között. A földművelő lakosság jóléte már a 18. század derekától új szőlőhegyen termő jó fehér ésveres borból származtatta, mert a borokat a komáromi, győri és pozsonyi borkereskedők „szokták elhordani”. A XVIII. század közepére a katolikusok száma is emelkedett, ezért Sándor Mihály birtokos a középkori templom anyagából új templomot építtetett nekik. A református imaházát viszont bezáratta, s megtiltotta az istentisztelet tartását. Vallásukat csak a türelmi rendelet bevezetése után gyakorolhatták újra. Templomuk és iskolájuk 1777-től volt. Az 1820-as években már Sándor Móríc volta község birtokosa. Ezekben az években jelentősnek mondható a falu gyarapodása. Ekkor már 1257 magyar lakosa volt, s házainak száma közel félszázzal gyarapodott. A szelíd dombok és cserjések között 783 hold szántón, 207 kaszás harmadosztályú kaszálón, 806 kapás szőlőn gazdálkodtak. A legelője első osztályú volt, s szintén jó minőségű tűzifát és épületfát is termeltek itt. A község új római katolikus temploma 1890-ben épült, s Bajnához tartozott 1923-ig, majd ezután önálló lett. A századfordulóra a községben már 1621-en laktak, s 227-re gyarapodott házainak száma. A reformátusok lakták többségben, félszáz katolikus mellett 34 izraelita is volt. Határa 4413 katasztrális holdra növekedett. Az I.világháború után jelentősebb földosztásra is sor került, s 40 újabb házhelye is kiosztottak a kenderesi földeken. Földejeinek többségét továbbra is a Sándor –Metternich család bírta egészen az 1930-as évekig. Két középbirtokos, 146 kisbirtokos, 153 törpebirtokos gazdálkodott agyagos földjein. Jelentős volt a juh, ló és szarvasmarha állománya is. Gazdasági jellegű egyesületei közül a Legeltetési Társulat és a Gazdakör emelhető ki. A kereskedelmet 6 szatócüzlet és a helyi Hangya Szövetkezet látta el. Iparát 18 kisiparos képviselte. A társadalmi élet az Önkéntes Tűzoltó Egyletben és Polgári Lövészegyletben zajlott. Volt 50 kötetes népkönyvtára s egyházi testülete is. A község lakói közül egyre többen találtak megélhetést a bányánál. A II. világháború harcai 1945. március 22-én fejeződtek be a településen. A két világháború áldozatainak csak a 1990-ben állítottak emléket. Az eddig gazdálkodók egy része az 1950-ben alakult Búzakalász MgTsz-ben dolgozott. Amely beolvadt a tokodi tsz-be. Mások a Dorog környéki ipari üzemekbe helyezkedtek el. Az önállótanács 1984-87 között közigazgatási lag Dorog vonzáskörzetéhez tartozott. A község plébániája középkori eredetű, 1332-37 között Kelemen a plébános. Szent Márton tiszteletére szentelt templomának romjait 1701-ben említik Katolikus templomát 1732-ben kezdte építtetni Sándor Mihály. Ez 1887-ben leégett. A ma álló templom 1890-ben készült el. Az egyházközség 1923-ig Bjan filiája volt. Anyakönyveit 1923-tól helyben vezetik 1947-ben működő hitbuzgalomi egyesületei: Rózsafüzér Társulat, Szívgyárda, Kalász, Oltár Egylet, Credo Egyesület. A református egyházközség 16-17. századi eredetű. A szájhagyomány szerint az ellenreformáció idején magánházaknál gyűltek össze imádkozni, bibliát olvasni. A türelmi rendeletet követően szerveződött újra az egyház. 1783-tól vannak meg anyakönyvei, régi jegyzőkönyvekkel iratokkal együtt. A zsindeletetős református templom 1777-ben készült el.

Demográfiai jellemzők

	Fő	Változás
2007	1619	
2008	1643	101%
2009	1632	99%
2010	1612	99%
2011	1598	99%
2012	1599	100%
2013	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	#ÉRTÉK!

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	818	781	1599	51%	49%
0-2 évesek					
0-14 éves	115	126	241	48%	52%
15-17 éves	28	27	55	51%	49%
18-59 éves	385	493	878	44%	56%
60-64 éves	52	42	94	55%	45%
65 év feletti	186	93	279	67%	33%

Értékeink, küldetésünk

Elismerve minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen - különös tekintettel a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élő emberekre – Nagysáp Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a következő Helyi Esélyegyenlőségi Programot fogadja el.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagysáp település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

Nagysáp Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél-és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a községben élők hátrányos foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek-e, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogsabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőség témakörében a képviselő-testület programokat nem készített, terveket a korábbi időszakban nem fogalmazott meg.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nagysáp Község Önkormányzatának alapvető működését és célkitűzéseit szabályozó dokumentuma, a közép- és hosszútávú vagyongazdálkodási terv, Nagysáp Község Önkormányzat Képviselő-testülete által 2013. júniusában került elfogadásra. A vagyongazdálkodási terv, mely meghatározza a településfejlesztés irányát, és lehetőségeit, a település erősségeinek és környezeti adottságainak figyelembevételével.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Nagysáp Község a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretében orvosi ügyeletet működtet, illetve tart fenn. A gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében Önkormányzatunk a Kistérségi Társulás keretében csatlakozott a Dorog és térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz. A családok megsegítése érdekében Dorog és térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal van megállapodása. Az idős, önmagukat ellátni képtelen, beteg emberek megsegítésére a Baptista Szeretetszolgálat Figyelj Rám! Közhasznú Egyesületével kötött feladat-ellátási szerződést a házi segítségnyújtás kötelező önkormányzati feladatára. 10

Alap szolgáltatás tekintetében szociális étkeztetés, és szociális tűzifa igénylésének a lehetősége biztosított településünkön, az arra rászorulóknak. Az oktatás területén Bursa Hungarica „A” és „B” jelű pályázat benyújtására van lehetősége évente a községünk általános iskolát kijárt, de érettségivel nem rendelkező, illetve a felsőfokú tanulmányokat folytató tanulói számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett egyéb adatforrásokat: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adatait, az önkormányzat által gyűjtött adatokat, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásokat használtuk fel. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Önkormányzati statisztikák, helyi intézményi statisztikák, az intézményvezetők tájékozottsága, valamint az általuk szolgáltatott adatok, helyi egészségügyi alapellátásban dolgozók tájékozottsága, és tájékoztatása, a Magyar Rendőrség KEM Rendőr-főkapitányság Esztergom Rendőrkapitányság adatai, KEM Járási Hivatal Járási I. Munkaügyi Kirendeltsége valamint a Teir rendszer statisztikái, KSH adatai, továbbá helyi adatgyűjtés.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.,

www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenysegi_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma.

Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012) E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják:

3.1.1. Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

3.1.2. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

3.1.3. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.

3.1.4. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1.5. A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A településen élők jövedelmi helyzete nagymértékben függ a munkalehetőségektől. Önkormányzatunk célja, hogy a településen minél több munkahelyet tudjon létesíteni.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

2. A HEP sablon 3.2.3 táblázata alapján

A helyi önkormányzat a Möt-v. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. § Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) a foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával. Át kell gondolni, hogy a tendenciák, valamint a településen jelenleg érvényesülő gazdasági folyamatok milyen jövőbeli kilátásokat hordoznak magukban.

3.2.2. táblázat adatai - különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben - rámutathatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

A 3.2.3. táblázat adatai a tartós munkanélküliekről és az adatokból kiolvasható tendenciák szintén fontosak a település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, s a jövőbeli folyamatok tervezésekor. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

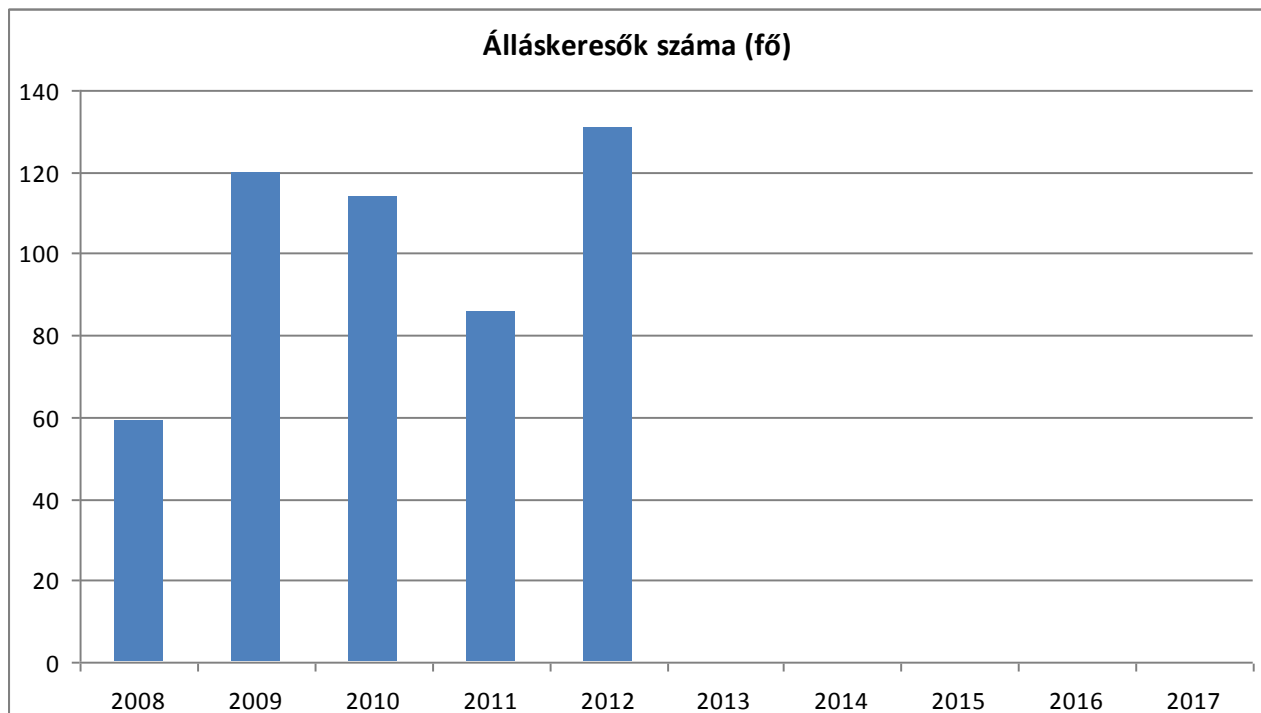
A 3.2.4. táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő piaci helyzetre, a pályakezdekők helyzetére irányítja a figyelmet. A későbbiekben az e korosztálynak szervezett foglalkoztatási programok feltérképezésénél is fontosak lesznek e mutatók.

A statisztikai adatok alapján 2009-től ugrásszerűen megnőtt a nyilvántartott álláskereső nők és a férfiak száma a gazdasági válság miatt. A korcsoportos bontás adatai alapján jól látható, hogy az 46-50 év közötti és a 21-25 év közötti regisztrált munkanélküliek száma nagymértékben megnőtt. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya nagymértékben megnőtt a gazdasági válság hatására. Az adatok alapján elmondható hogy nem csökken és nem nő, egyfajta stagnálást mutat a nő és a férfi regisztrált munkanélküliek száma.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	59	120	114	86	131
20 éves és fiatalabb	fő	6	4	2	2	10
	%	10,2%	3,3%	1,8%	2,3%	7,6%
21-25 év	fő	10	17	18	14	18
	%	16,9%	14,2%	15,8%	16,3%	13,7%
26-30 év	fő	7	15	11	9	11
	%	11,9%	12,5%	9,6%	10,5%	8,4%
31-35 év	fő	5	15	16	7	13
	%	8,5%	12,5%	14,0%	8,1%	9,9%
36-40 év	fő	5	16	20	4	12
	%	8,5%	13,3%	17,5%	4,7%	9,2%
41-45 év	fő	7	10	7	13	14
	%	11,9%	8,3%	6,1%	15,1%	10,7%
46-50 év	fő	9	20	16	18	18
	%	15,3%	16,7%	14,0%	20,9%	13,7%
51-55 év	fő	7	15	13	10	16
	%	11,9%	12,5%	11,4%	11,6%	12,2%
56-60 év	fő	3	8	10	9	18
	%	5,1%	6,7%	8,8%	10,5%	13,7%
61 év felett	fő	0	0	1	0	1
	%	0,0%	0,0%	0,9%	0,0%	0,8%

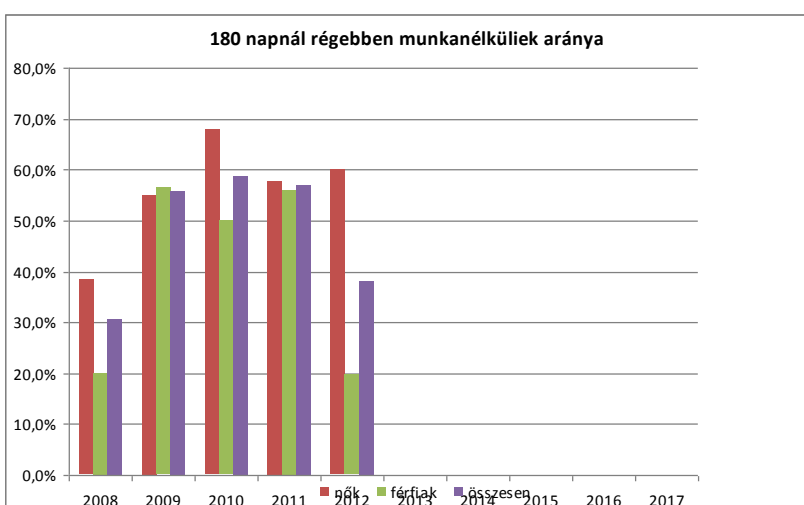
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	34	25	59	13	5	18	38,2%	20,0%	30,5%
2009	51	69	120	28	39	67	54,9%	56,5%	55,8%
2010	56	58	114	38	29	67	67,9%	50,0%	58,8%
2011	45	41	86	26	23	49	57,8%	56,1%	57,0%
2012	60	71	131	36	14	50	60,0%	19,7%	38,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

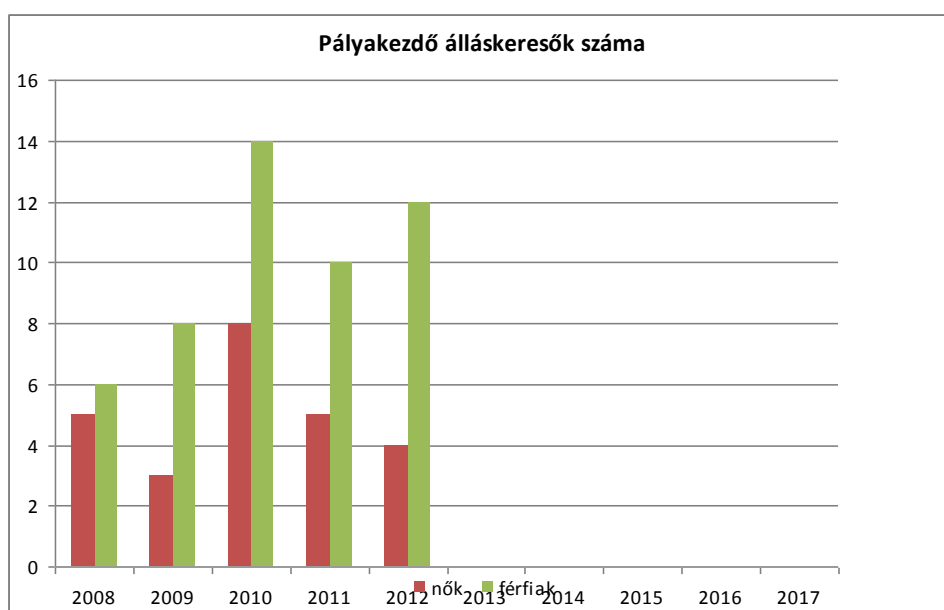

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
----	--------------------	--

	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	124	133	257	5	4,0%	6	4,5%	11	4,3%
2009	117	141	258	3	2,6%	8	5,7%	11	4,3%
2010	122	148	270	8	6,6%	14	9,5%	22	8,1%
2011	121	149	270	5	4,1%	10	6,7%	15	5,6%
2012	124	154	278	4	3,2%	12	7,8%	16	5,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 3.2.5. táblázat adatsora felhasználható az alacsonyan iskolázott népességről a foglalkoztatottság résznél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alap-adatsor. A 3.2.6. számú adatbázisban a regisztrált munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása a későbbiekben a település gazdasági, foglalkoztatottsági szerkezetének elemzésekor lesz fontos a két mutató egymásnak való megfeleltethetősége miatt.

A minta iskolázottsági megoszlása fontos szempont lesz a helyi képzési programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen végzettségű csoportoknak kell e programokat létrehozni.

Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott állás keresők számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Flt. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

Hasonlóan fontosak e téren a 3.2.7., valamint 3.2.8. számú adattáblák, melyek adatai arra mutatnak rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttoktatás, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni. Ez a két mutató közvetetten kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság.

A településen nyilvántartott állás keresők körében alapvető a 8. általános iskolai végzettség. Felnőttoktatás keretében 8 általános felzárkóztató képzésre nem volt szükség a településen. A regisztrált munkanélküliek körében új szakma megszerzésére van igény.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

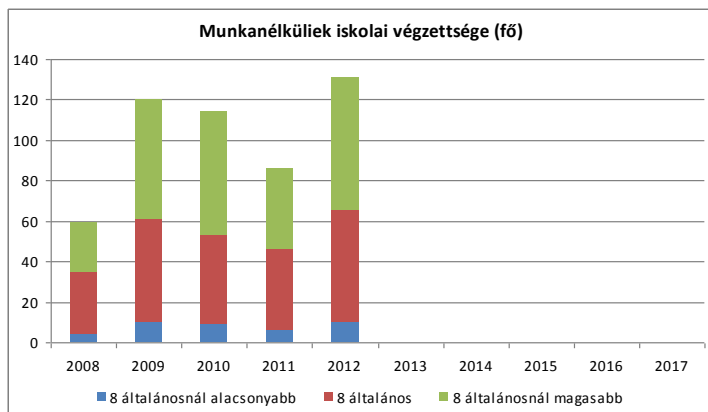
év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1213	640	573	994	512	482	219	18,1%	128	20,0%	91	15,9%
2011	1256	660	596	1161	601	560	95	7,6%	59	8,9%	36	6,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	59	4	6,8%	31	52,5%	24	40,7%
2009	120	10	8,3%	51	42,5%	59	49,2%
2010	114	9	7,9%	44	38,6%	61	53,5%
2011	86	6	7,0%	40	46,5%	40	46,5%
2012	131	10	7,6%	55	42,0%	66	50,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma közép fokú iskolában

év	közép fokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

c) közfoglalkoztatás

Fontos megjegyezni, hogy a számszerű adatok mellett a munkatevékenység jellegét, a vonatkozó megállapodásokat, a munkavégzés körülményeit – szerződésnek történő megfelelés, biztonságos munkakörülmények megléte, stb. – is vizsgálni kell ahhoz, hogy megállapítható legyen, valós segítséget jelent-e a közfoglalkoztatás megszervezésének módja, alkalmas-e visszavezetni a foglalkoztatottakat a munka világába és meghatározhatóak lehessenek a szükséges intézkedések.

A 2012-es évben a közfoglalkoztatásban résztvevők száma ugrásszerűen megnőtt az előző évekhez képest. 2013 év elején a téli közfoglalkoztatási program befejeződését követően önkormányzatunknál a közfoglalkoztatottak száma jelentősen lecsökkent.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	17	n.a.	n.a.	n.a.
2011	27	n.a.	n.a.	n.a.
2012	28	n.a.	n.a.	n.a.
2013	32	n.a.	n.a.	n.a.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen élők egy része Budapesten és környékén dolgozik.

Nagysáp- Tát-Esztergom-Budapest útvonalon a közlekedés személyautóval egy részen jó, de Pilisvörösvártól egy elkerülő út megépítése, nagyban segítené a munkavállalók bejutását, legalább 30-45 perccel csökkentené az utazási időt.

A legközelebbi centrumhoz való közlekedés a személyautón kívül autóbusszal oldható meg. Autóbusszal 25 perc alatt megközelíthető, a járatok száma megfelelő. Kerékpárral való közlekedés a főúton oldható meg. Vasúti közlekedés nem oldható meg, nincs vasúti vonal. Megyeszékhelyhez, Tatabányához való távolság 40 km. Ipari területek az önkormányzat tulajdonában nincsenek. Nagyobb vállalkozások szintén nincsenek. Potenciális munkalehetőségek a környező településeken, Tatabányán és Budapesten találhatók.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A 3.2.12. adattábla a településen élő fiatalok munkaerő-piaci lehetőségeiről gyűjtenek tájékoztató adatokat és segítenek feltérképezni a helyi lehetőségeket.

Össze kell gyűjteni azokat a településen elérhető, vagy a vonzáskörzetben (közeli város, nagyváros) rendelkezésre álló programokat, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket.

Érdemes itt is összevetni az ezen programok által megkívánt szakképesítések szerkezetét a fiatalok képzettségével (milyen esélyeik vannak meglévő végzettségüket és szakképesítésüket tekintve a programokba történő bekapcsolódásra) illetve a helyi, környékbeli gazdasági szereplők munkaerő igényével, annak megoszlásával (valóban az igényekhez illeszkedő munkákat kínálnak-e?). Ezeket a mutatókat korábban elemeztük.

A településen a fiatalok foglalkoztatását elősegítő programokat az illetékes munkaügyi központ biztosítja.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

van/nincs		Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	nincs	- - -
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	- munkaügyi központ által szervezett átképzések
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	- - -
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	- munkaügyi központ által szervezett képzések

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való Felsorolás

hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

Van/nincs		
felnőttképző programok a településen	nincs	- - -
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	- munkaügyi központ által
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	- Munkatanácsadás - Munkaerő közvetítések
Helyi foglalkoztatási programok	van	- közmunkaprogram

a településen

- önkéntes munkalehetőség a

településen-

Helyi foglalkoztatási programok van
a vonzásközpontban

- Pilisi Parkerdő Zrt.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Mély szegénységben élők száma fokozatosan nő az előző évekhez képest. Okai: munkahelyek megszűnése, devizahitelek, eladósodás, betegség kialakulása.

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyontól. Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését). származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme. Ez alapján vizsgálható, hogy milyen arányban foglalkoztattak mélyszegénységben élőket – valamint önkéntes nyilatkozatok megléte esetén romákat - a települési önkormányzat saját fenntartású intézményében az egyes években? Vizsgálati szempontok: Mekkora részt tesz ki a helyi foglalkoztatásból a mélyszegénységben élők, illetve a romák körében az önkormányzat? Másként alakul-e ez az arány a teljes aktív korú népesség körében? Ha igen, milyen okok állnak a háttérben? Hogyan lehetne megoldani a mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatása során tapasztalható esetleges aránytalanságokat?

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá. „A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámléépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. Hátrányos megkülönböztetésre foglalkoztatás területén a közösségben nem volt példa, ez irányú bejelentés, panasz az önkormányzat tudomására nem jutott.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, önkormányzati segély
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, önkormányzati segély,
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való

jogosultság

A törvényi változások miatt, leszűkült a rendszeres szociális segélyben részesülők köre, mivel azok részesülhetnek ebben az ellátásban, akik 5 éven belül betöltik a nyugdíjkorhatárt és rendszeresen együttműködnek a Munkaügyi Központtal. Az önkormányzat szociálpolitikai elképzelései között szerepel Nagysáp munkahely teremtő beruházások ösztönzése, vállalkozások számára kedvező működési feltételek megteremtése. Az elmúlt években, sajnos községünkben új munkahelyek egy beruházás kivételével nem létesültek. A Grannárium Étterem és Panzió az idei évben indította el szolgáltatásait, főként helyi munkavállalókkal.

Az aktív korú népesség helyben történő foglalkoztatása sajnos csökkenő tendenciát mutat.

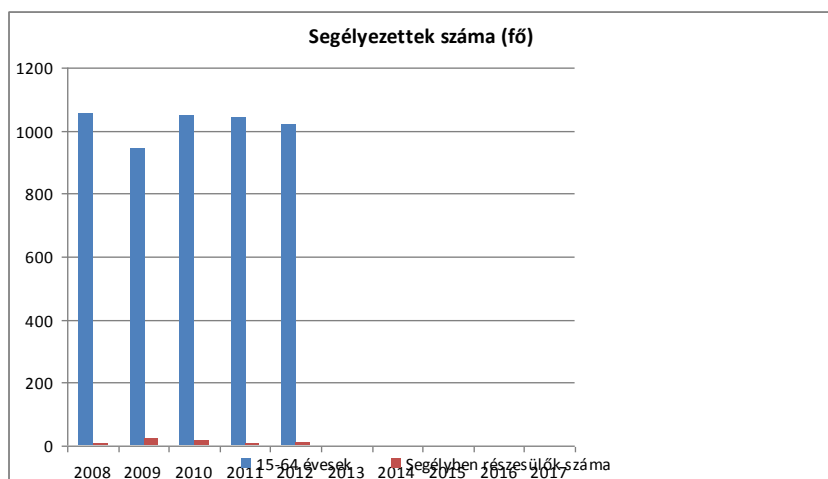
A szociális törvény módosításával 2009. január 1.-től a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek ellátórendszere differenciálódott, a rendszeres szociális segély már csak egyik formája lett az önkormányzati ellátásoknak. Mindez kifejeződik a törvény alcímében is „Aktív korúak ellátása”, amelynek szabályai sokkal jobban figyelembe veszik az egyéni élethelyzetet, képességeket, a munkára való ösztönzést.

A törvényben meghatározottak szerint, háromhavonta kellene eleget tenniük a jelentkezési kötelezettségüknek, de szükség szerint tartjuk a kapcsolatot. Ügyfeleink közül ők azok, akiket nehéz motiválni és sikerekhez juttatni, főleg mentális gondozásra szorulnak. Ennek a korosztálynak a visszaintegrálása nagyon nehéz feladat, egyrészt a tartós munkanélküliség, másrészt a munkáltatók hozzáállása miatt: nem szívesen alkalmaznak munkavállalót ebből a korosztályból. Egészségi állapotuk miatt is nehezebben veszik fel a versenyt a fiatalabbakkal. Más pénzbeli ellátáshoz való juttatásuk szinte esélytelen, mivel a leszámálékoltatás feltételei is szigorodtak. A rendszeres szociális segély folyósításának egyik feltétele az együttműködési kötelezettség teljesítése a családsegítő szolgálattal. E téren nem volt probléma, együttműködés hiányában idén sem szűnt meg ellátás. A családsegítő heti egy alkalommal történő helyi ügyfelfogadása (csütörtök) folyamatos lehetőséget teremt a hátrányos, krízis helyzetbe került családok problémáinak megoldásában.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1053	5	0,5%
2009	941	21	2,2%
2010	1052	15	1,4%
2011	1040	4	0,4%

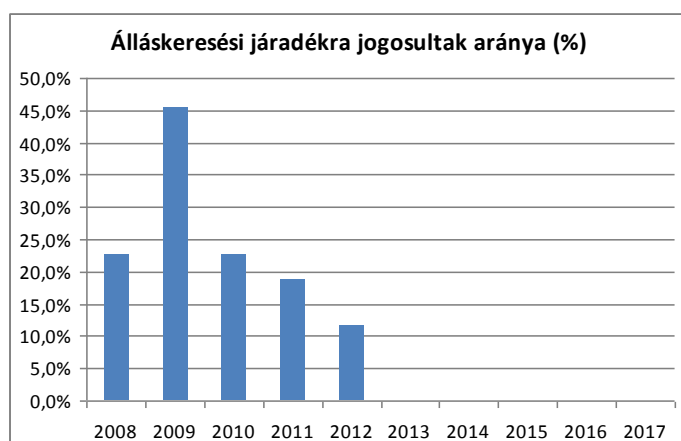
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	53	12	22,6%
2009	110	50	45,5%
2010	119	27	22,7%
2011	101	19	18,8%
2012	104	12	11,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

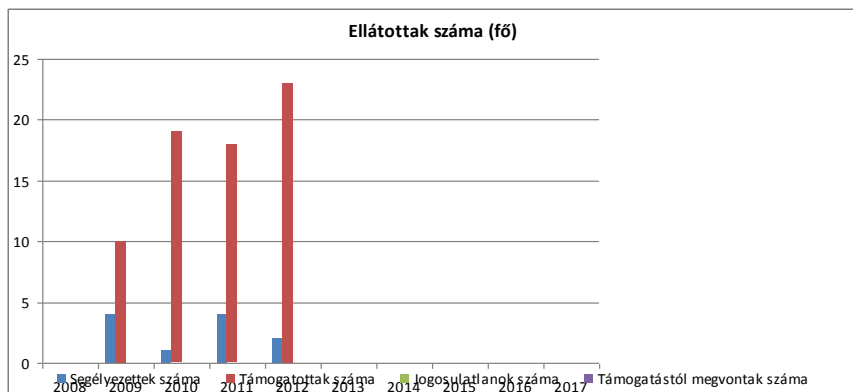

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek szám

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akik önkormányzati rendelettel megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2009	4	0,43	10	8,3	n.a.	n.a.

2010	1	0,09	19	16,7	n.a.	n.a.
2011	4	0,38	18	20,9	n.a.	n.a.
2012	2	0,19	23	17,6	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez 23

nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

a) bérlakás-állomány

Nagysáp községben nincs bérlakás-állomány.

b) szociális lakhatás

Nagysáp községben szociális lakhatás nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában nincs nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

Normatív alapú lakásfenntartási támogatás, önkormányzati segély a törvény és a helyi szociális igazgatásról szóló rendelet által biztosított keretek között van a településen.

f) eladósodottság

Adósságkezelési támogatásban a településen nem részesültek.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nagysáp községben a családok lakáskörülményei átlagosnak mondhatóak. Igen jelentős az idős lakosság a településen, és ebből kifolyólag az épületek korát tekintve is inkább a 50 vagy annál régebben épült házak vannak többségben, de egyre több régi háznak lesz új tulajdonosa.

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

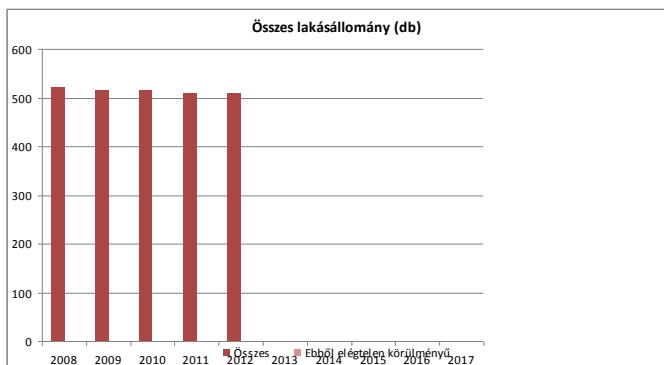
1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére). 24

Az ezen tényezőknél meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek. Ld. erről továbbá a 3.5. a) pontban foglaltakat.

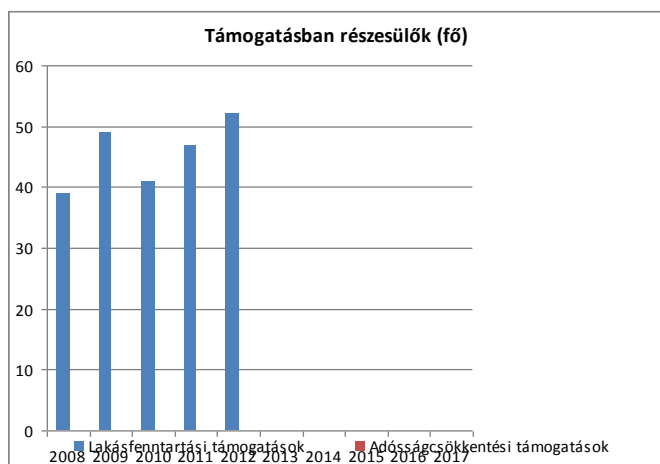
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	523	0	0	0	0	0	0	0
2009	516	0	0	0	0	0	0	0
2010	517	0	0	0	0	0	0	0
2011	508	0	0	0	0	0	0	0
2012	508	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	39	0
2009	49	0
2010	41	0
2011	47	0
2012	52	0

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nagysápon egyetlen telep volt található a Dankó telep, mely közel húsz éve saját magát számolta fel (lakosai vagy elköltöztek vagy meghaltak). Jelenleg egyetlen család lakik itt, melyek közműellátottsága nem megoldott.

Egyéb szegregátum, telep a településen nem található.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Szegregátum, telep a településen nem található. A fent említett családban 2 fő 50 év körüliek, közfoglalkoztatásból élnek.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Szegregátum, telep a településen nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nagysáp Községben háziorvosi, védőnői ellátás és iskola-egészségügyi ellátás, működik. Településünkön kézi gyógyszerértékesítés működik. Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való jog a település valamennyi lakója számára egyenlő feltételek mellett azonos minőségben biztosított. Szakellátás, járóbeteg-ellátás biztosítása a település lélekszámára való tekintettel nem kötelező, azonban a vonzáskörzetben 15 km távolságban az Esztergom Városa által fenntartott Vasary Kolos Kórházban megoldott. Fogorvosi ellátás Baján található.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A település fontosnak tartja lakosságának egészségmegőrzését. 40 év feletti nők számára ingyenes mamográfiai vizsgálat. esetenként vércukorszint méréseket, prosztata szűréseket, csontritkulás szűrést szervezünk. Az Önkormányzat 2013 évben sikeresen pályázott a TÁMOP-6.1.2-11/1/A egészségre nevelő és szemléletformáló programok- lokális szintek pályázatára.

A pályázat keretében számtalan egészségre nevelő előadás, és rendszeres testmozgásra ösztönző program, szűrések kerülnek megrendezésre. A pályázat részét képezi egy Egészségterv is, mely 2017 évig állít fel egy egészségmegőrzést, szemléletmódváltást célzó program tervet, folyamatos monitoringgal.

A koragyermekkori kötelező szűrések keretében csecsemőgondozás történik a településen.

Tanácsadás során kerül sor a kötelező csípő ficamszűrésre a csecsemőknél, illetve a kötelező védőoltások beadása is ekkor történik. A gyermek és felnőtt korosztály tekintetében a járvány megelőző védőoltások beadását a háziorvos végzi.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátás a településen nem megoldott. Rehabilitációs ellátás az Esztergomi Vasary Kolos Kórházban megoldható, ott gyógytornászok segítik a gyógyulni vágyókat. A háziorvos beutalóval irányítja a beteget az intézménybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat 2013 évben sikeresen pályázott a TÁMOP-6.1.2-11/1/A egészségre nevelő és szemléletformáló programok- lokális szintek pályázatára, melynek keretében ételintolerancia tesztet is készíthetnek a lakosok. A tesztből kimutatható, hogy melyek azok az ételek melyekre a szervezet immunrendszere lassú választ ad és így megterheli a szervezetet. A pályázat részeként egészséges táplálkozással kapcsolatos előadások, foglalkozások kerülnek megszervezésre. Közétkeztetésben az idei évben került sor új szolgáltató kiválasztására, aki korszerű konyhájával a kor és a lakosság és az intézmények igényeinek megfelelő egészséges étkeztetést tud nyújtani, mind az iskola, az óvoda, mind pedig a szociális étkeztetés területén. A szociális étkeztetést jelenleg a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás Alapellátó Szolgálatá működteti.

A helyes és tudatos táplálkozás alapjait az óvodában kell megteremteni, itt kell megismertetni gyerekeinket az alapanyagok, az élelmiszerek széles, szezonális választékával, itt kell el kezdeni leszoktatni őket az anyatej édes ízéről, az indokolatlan cukorhasználatról, a túlzott só fogyasztásról. Az iskolában pedig lehetőséget kell biztosítani arra, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre mind az étel elfogyasztására, mind a helyes táplálkozással kapcsolatos gyakorlat kialakítására, szokássá válására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat 2013 évben sikeresen pályázott a TÁMOP-6.1.2-11/1/A egészségre nevelő és szemléletformáló programok- lokális színterek pályázatára, melynek keretében számos sportfoglalkozás, sportelőadás, szabadidőprogram kerül megszervezésre, mind az iskolások, az óvodások és a felnőtt lakosság részére. A pályázat célja a lakosság egészségtudatosságának erősítése. E pályázat keretében az óvodások részére úszásoktatás és vizilabda foglalkozás került beépítésre. Cél a testmozgás helyi lehetőségét, a program során elért pozitív változások megtartása, továbbfejlesztése. A program különös hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a nők bevonására is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Baptista Szeretetszolgálat Figyelj Rám! Közhasznú Egyesülete látja el a házi segítségnyújtás feladatát településünkön. Magánvállalkozás keretében idősek otthona működik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésről nincs adatunk.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkriminációról a szociális és az egészségügyi ellátórendszerben nincs információnk.

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Az Ebtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

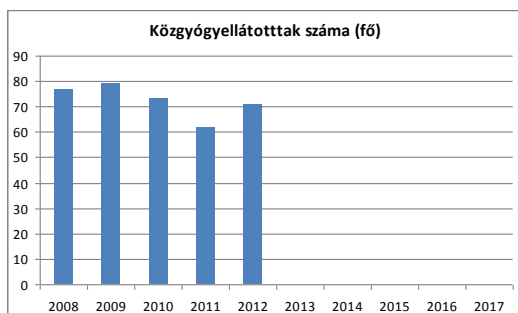
év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	77
2009	79
2010	73
2011	62
2012	71

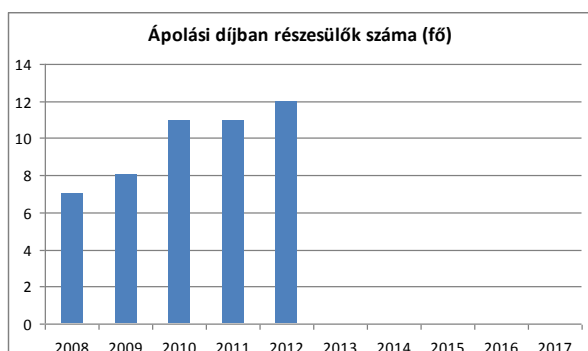
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	7
2009	8
2010	11
2011	11
2012	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Nagysápon élő lakosok számára az alábbi lehetőségek egyenlő mértékben biztosítottak:

- Önkormányzat és egyházak rendezvényei: Falunap és Búcsú, Adventi gyertyagyújtás, nemzeti ünnepeink alkalmából szervezett megemlékezések, Idősek napja
- Nagysáp Napsugár Óvoda és a Rákóczi Ferenc Általános Iskola rendezvényei,

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Konfliktus helyzet kezelésére nem került sor, konkrét eset nem történt.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.) 31

A Máltai szeretetszolgálat évek óta élelmiszeradományok és ruhák adományozását végzik a rászorulóknak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nagysápon nincs Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.		Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A fiatalok és az 50 év felettiek munkanélküliek nincs piacképes szakképzettségük.		Képzések szervezése a Munkaügyi Központtal közösen.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.		Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj támogatás megtartása.
Alacsony iskolázottság A fiatalabb generáció elhelyezkedését akadályozza a munkalehetőségek hiánya, a szakmai tapasztalat hiánya		A település vonzáskörzetében lévő felnőttképzés feltérképezése, általános iskola elvégzése, 9.-10. osztály elvégzése, hiányszakmák Közfoglalkoztatás folyamatos működtetése
Szocializációs problémák a roma családoknál		Identitásuk, kultúrájuk megőrzésével segíteni beilleszkedésüket a többségi társadalomba. A fiataloknak tartalmas szabadidős foglalkozások szervezése
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei		A Bajóti Közös Önkormányzati Hivatal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – segítségnyújtás, tanácsadás, információ, tájékoztatás
A mélyszegénységben élők /romák egészségi állapota nem megfelelő		Egészségügyi és szűrővizsgálatok népszerűsítése, prevenciós programok szervezése TÁMOP -6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében megvalósuló programok megszervezése, Egészségtervben foglaltak megvalósítása
Munkaerő piaci hátrány, elhelyezkedési nehézségek		Álláskeresési tanácsadás, álláskeresési módszerek megtanulása, személyes kompetenciák

	fejlesztése,(felkészítés az interjúra, önéletrajzírás, megjelenés)
A sokgyermekes családoknál jelentősebb az	Tudatosabb családtervezés, nők szakmához
elszegényesedés	juttatása, távmunka, otthon végezhető munkalehetőségek keresése
A családon belüli konfliktusok, erőszakos cselekmények, áldozattá válás esélye megnőhet a mélyszegénységben élő családoknál	A veszélyeztetett családok figyelemmel kísérése, segítése, az Áldozatsegítő Szolgálat munkájának megismertetése, a jogi segítségnyújtás lehetőségei (plakát, szórólap) Bűnmegelőzés
Anyagi nehézségek, eladósodás	A pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése. Életvezetési tanácsok, a hitelcsapdából való kikerülés lehetőségeinek feltérképezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A Gyvt. megfogalmazza a gyermekek védelmének rendszerét, és egyidejűleg felhatalmazza a települési önkormányzatot a rendeletalkotásra, mely szabályozza az önkormányzat által pénzben és természetben biztosított gyermekvédelmi ellátások formáit, feltételeit, azok igénybevételének és érvényesítésének módját, szervezeti keretét, az eljárási és jogosultsági szabályokat, valamint a személyes gondoskodást, nyújtó alapellátásokat.

A pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,

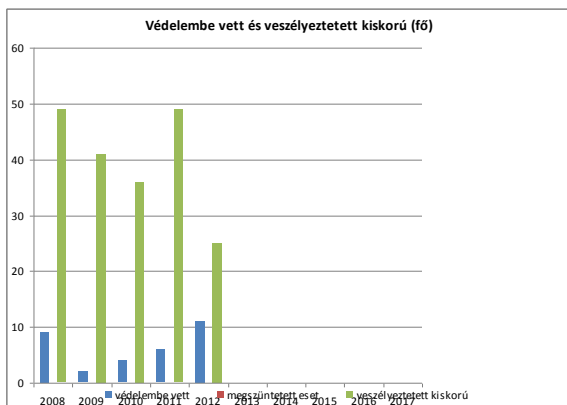
A gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében 2010. szeptember 1-től Önkormányzatunk Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz. Heti két alkalommal tartózkodik a településen a családgondozó.

A hatósági feladatokat a településen egy fő látja el osztott munkakörben. A Járások Kialakításával 2013. január 1-től a gyermekvédelmi gondoskodás rendszere jelentősen átalakult. Sok hatósági feladatot átadásra került az Esztergomi Járási Gyámhivatalnak pl.: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, iskoláztatási támogatás felfüggesztése, szüneteltetése.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	9	n.a.	49
2009	2	n.a.	41
2010	4	n.a.	36
2011	6	n.a.	49
2012	11	n.a.	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

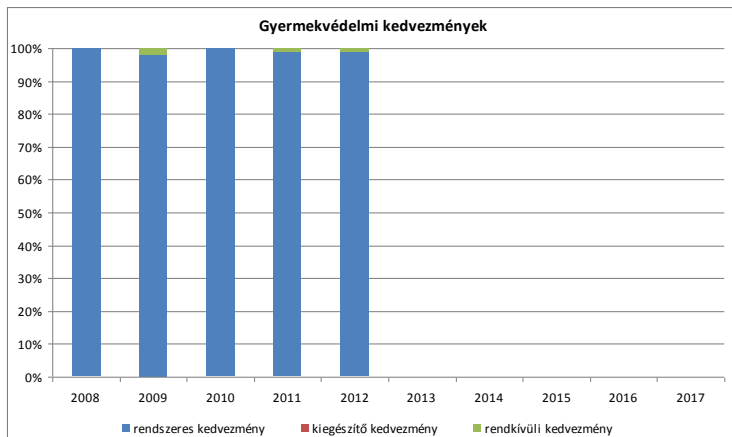

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	118	0	0	0	0
2009	143	0	0	0	3

2010	130	0	0	0	0
2011	117	0	0	0	1
2012	97	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	22	n.a.	n.a.	n.a.	0	0
2009	21	n.a.	n.a.	n.a.	0	0
2010	20	n.a.	n.a.	n.a.	0	0
2011	25	n.a.	n.a.	n.a.	2	0
2012	22	n.a.	n.a.	n.a.	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nagysápon szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermek nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nagysáp egy védőnői körzetbe tartozik, a védőnő a körzeti orvos alkalmazásában van. A településen élő gyermekek védőnői ellátását 1 fő teljes állású védőnő foglalkoztatásával látják el a települések. Védőnőnk kiemelt fontosságot tulajdonít a prevenciónak. Gyakran látogatja a hátrányos helyzetű szegregátumban élő családokat. A családokkal fenntartott napi kapcsolat során több – kevesebb sikert tud elérni a gyermekek veszélyeztetettségének a megszüntetésében.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Nagysáp önálló házi orvosi praxist vállalkozó házi orvos látja el. Rendelése váltott műszakban történik, mindenki számára elérhető.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Nagysápi Napsugár Óvodában 1 fő látja fejlesztő pedagógus végzi a gyermekek logopédiai szűrését, megbízási szerződés alapján. A gyermekek szűrése és korai pl. beszédhibájuk fejlesztése időben megkezdődik. Valamennyi esetben, amikor egy gyermeknél felmerül annak a gyanúja, hogy valamilyen fejlődési zavarral küzd, az óvoda jelzi a szülőnek a problémát és közösen megtalálják a gyermek számára a legmegfelelőbb helyet annak érdekében, hogy harmonikus és egyenletes fejlődéséhez minden külső segítséget megkaphasson. Egyetlen esetben sem kellett a hatóságtól segítséget kérnie az intézményeknek, azért, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek tankötelezettségének teljesítésének a kérdésében hozzon döntést.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében Önkormányzatunk Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz csatlakozott

e) gyermekvédelem

A hatósági feladatokat a településen egy fő látja el osztott munkakörben. A Járások Kialakításával 2013. január 1-től a gyermekvédelmi gondoskodás rendszere jelentősen átalakult. Sok hatósági feladatot átadásra került az Esztergomi Járási Gyámhivatalnak pl.: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, iskoláztatási támogatás felfüggesztése, szüneteltetése.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetbe igénybe vehető szolgáltatások a településen a Családsegítő Szolgálat, a Bajóti Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltsége, a Tatabánya-i székhelyű ingyenes jogi segítségnyújtás, mely Nyergesújfalun, Dorogon és esztergomban is tart fogadóórákat, valamint telefonon is elérhetőek.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A mindennapos testnevelés bevezetésével az egészségre nevelés településünkön is megkezdődött az előző tanévekben. A helyi adottságainknak köszönhetően, mivel településünk Sportcsarnokkal is rendelkezik, ezért a sportot szerető gyermekek tanítás után, sportegyesületi tagként versenyszerűek is hódolhatnak kedvenc sportáguknak. Nagysápon bírkózó szakosztály működik. Az óvodások a TÁMOP -6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében úszásoktatáson vesznek részt, illetve ízelítőt kapnak a vizilabda sportból is. Szintén TÁMOP -6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében számos egészséges életmódra való nevelést segítő előadás, program kerül megszervezésre.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Településünkön a közétkeztetési tevékenységet ellátó szolgáltató igény esetén biztosítja az esetlegesen ételallergiával küzdő gyermekek ellátását is. Az ingyenes tankönyv a hatályos jogszabályoknak megfelelően biztosítottak a gyermekek számára.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

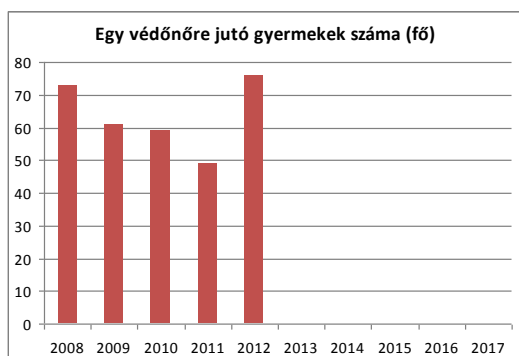
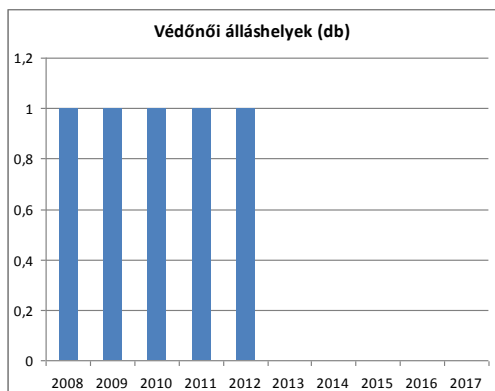
Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem történt településünkön. Ilyen esetről nem tudunk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
Pozitív diszkriminációról sincs tudomásunk.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	73
2009	1	61
2010	1	59
2011	1	49
2012	1	76

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Háziiorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	12321	0	0
2009	0	11831	0	0
2010	0	11737	0	0
2011	0	12092	0	0
2012	0	12553	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Nagysáp Községben családi napközi és bölcsőde sincs.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

2013. szeptember 1-jétől a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása módosult. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott körülmények közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a gyermekvédelmi törvényben felsorolt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő tanulói vagy hallgatói jogviszonnyal rendelkező fiatal felnőtt.

Az óvodában jelenleg a 60 gyermek közül 3 halmozottan hátrányos helyzetű és 18 hátrányos helyzetű gyermek jár.

Az iskolába jelenleg a 130 tanuló közül 4 halmozottan hátrányos helyzetű és 20 hátrányos helyzetű gyermek jár.

Felzárkóztatásukra, esélyegyenlőségük megteremtésére kiemelt figyelmet fordítanak pedagógusaink.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodánkban gyógypedagógus, logopédus nincs, 0,5 fő gyermekpszichológust sem alkalmaz. A szakembereket megbízási díj keretében alkalmazza az Önkormányzat.

Az idei tanévtől az SNI-s gyermekek integrálásra kerültek a normál osztályokba, a velük foglalkozó gyógypedagógust a 38

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ tankerületi igazgatója irányításával kötött megbízási szerződéses jogviszony keretében biztosítja.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	60	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:00-16:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	65	3	70	1	61	0
2009	73	3	70	1	69	0
2010	71	3	70	1	70	0
2011	58	3	70	1	54	0
2012	61	3	70	1	49	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Fejlesztőpedagógus végezte - a Nevelési Tanácsadó előírása alapján - a gyermekek egyéni fejlesztését.

Az óvodában jelenleg 1 sni-s gyermek jár, melynek fejlesztését megbízási szerződés keretében látja el az Önkormányzat.

Nagysáp Község Óvodája célul tűzte ki, hogy érjék el, hogy a működési körzetükben élő hátrányos helyzetű családok valódi alternatívának tekintsék a gyermek minél korábbi óvodai beiratkozását.

Iskolánk a település egyetlen iskolája, évfolyamonként egy-egy tanulócsoporttal.

Az SNI-s tanulókat oktató nevelő munkában nagy körültekintést igényel a megfelelő pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásában. Az iskolában tanító minden pedagógusnak szükséges ismernie és alkalmaznia azokat az újszerű tanulásszervezési módszereket és eljárásokat, amelyek az egyéni tanulási utak kialakítását, differenciálást segítik (kooperatív technikák, differenciálás, Dalton-pedagógia, IKT eszközök alkalmazása).

A szakmai, osztályfőnöki munkát nagymértékben meghatározta, hogy tanulóink jelentős része hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Ez a tény indokoltá tette az ebben a körben nem mindig zökkenőmentes szülő – iskola kapcsolat további erősítését. Az iskolában tanító pedagógusoknak tudomásul kellett venniük, hogy ezeknek a gyermekeknek az iskolai sikeressége elsősorban az iskolától függ, ezért volt fontos feladat az e körbe tartozó gyermekek iskolai életének minél hatékonyabb kihasználása (egyéni fejlesztés, felzárkóztató- és tehetséggondozó programok biztosítása, egyéni tanulási utak kidolgozása).

12. Infrastruktúra és hozzáférés az intézményben

eszköz/létesítmény	darab	az eszközt / létesítményt használó						
		gyermekek, tanulók száma	HH gyermekek, tanulók száma	HH- tanulók aránya %	HHH gyermekek, tanulók száma	HHH gyermekek, tanulók aránya %	sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók száma	SNI gyermekek, tanulók %
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	2	30	7	23,33%	1	3,33%	13	43,33%
nyelvi labor	1	116	19	16,38%	3	2,59%	13	11,21%
szükségterem								
számítástechnikai szaktanterem	1	97	13	13,40%	3	3,09%	12	12,37%
számítógép (min. P4 szintű)	20	97	13	13,40%	3	3,09%	12	12,37%
ebből internet hozzáféréssel:	20	97	13	13,40%	3	3,09%	12	12,37%
tornaterem	1	130	20	15,38%	4	3,08%	13	10,00%

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	14	
2011/2012	11	
2012/2013	17	

		Összesen:	HH	HH %-a	HHH	HHH %-a	SNI	SNI tanulók aránya (%)
A gyermekek, tanulók létszáma az intézményben az összes feladatellátási hely vonatkozásában		130	20	15,38%	4	3,08%	13	10,00%
Óvodába jár								
ebből	helyben (lakhelyével azonos településen)							
	más településre eljáró (lakhelyével nem azonos településen)							
	A három leggyakrabban választott céltelepülés neve:							
Alsó tagozatos (1-4.)		69	12	17,39%	2	2,90 %	3	4,35%
ebből	helyben (lakhelyével azonos településen)	69	12	17,39%	2	2,90 %	3	4,35%
	más településre eljáró (lakhelyével nem azonos településen)							
	A három leggyakrabban választott céltelepülés neve:							
Felső tagozatos (5-8.)		61	8	13,11%	2	3,28 %	10	16,39 %
ebből	helyben (lakhelyével azonos településen)	61	8	13,11%	2	3,28 %	10	16,39 %
	más településre eljáró (lakhelyével nem azonos településen)							
	A három leggyakrabban választott céltelepülés neve:							

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belül nem történt településünkön. Ilyen esetről nem tudunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nagyságon jelenleg egy 8. osztályos általános iskola és egy óvoda működik

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációról nem tudunk.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Egyre több a magatartászavaros gyermek a településen	Szükség esetén Pszichológus biztosítása, Ingyenes sportolási lehetőség kihasználásra való ösztönzés
Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek száma nő	Közös programok szervezése, egymás megismerésének érdekében

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

· a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

· a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

· a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét,

menntiséget, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben levő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

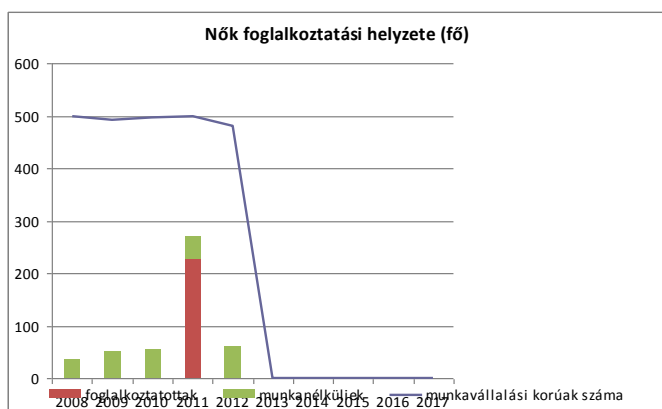
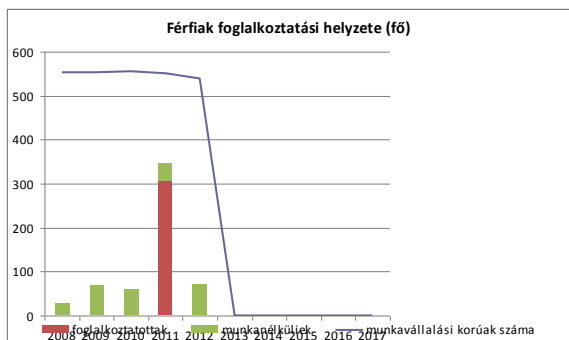
A foglalkoztatási, illetve munkaerő-piaci ellátásokról, szolgáltatásokról ld. a 3. 3. pontot.

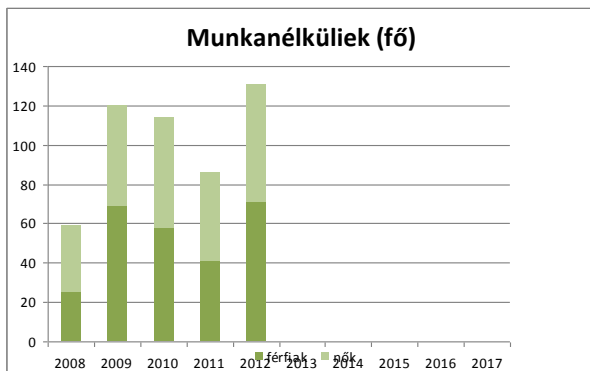
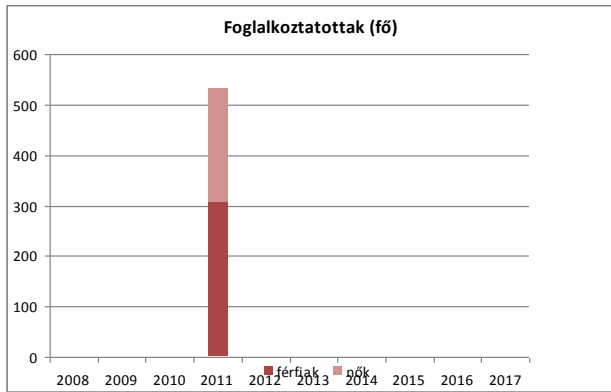
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	554	499	n.a.	n.a.	25	34
2009	554	492	n.a.	n.a.	69	51
2010	556	496	n.a.	n.a.	58	56
2011	551	498	306	227	41	45
2012	539	481	n.a.	n.a.	71	60

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az adatok alapján elmondható, hogy Nagysápon a munkavállalási korúak száma egyenletesen alakult az évek folyamán. 2011 – ben volt a munkanélküli férfiak és nők szám a legmagasabb. 2008-ban az álláskereső nők szám nagyobb volt, mint az álláskereső férfiak száma, ugyanakkor ez az arány 2009-től megfordult és azóta azt mondhatjuk el, hogy az álláskereső férfiak száma mindig meghaladta az álláskereső nők számát. A férfi és a nő munkanélküliek különbsége évente hasonló adatokat mutat.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

2012-től indult a településen a nők átképzésével kapcsolatos program a Munkaügyi Központ Esztergomi Kirendeltségével.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Fontos hangsúlyt kell fektetni az alacsony vagy képzettséggel nem rendelkező nők képzésére és foglalkoztatottságára. A mai versenyképes, a helyi és környékbeli vállalkozók munkaerő igényéhez igazodva. A jövőben nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni a Gyes és Gyásról, a munka világába visszatérő anyukák elhelyezkedésére.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon jelenség). Nagysápon ilyen jellegű panasszal nem élt senki.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi
adatgyűjtés

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

2,5 év alatti gyermek elhelyezése településünkön nem megoldott. A vonzáskörzetben lévő 2 városi bölcsődében túljelentkezés van, ezért a Nagysápról jelentkező anyukák gyermekeit rendre elutasítják. 1 gyermek sem került a vonzáskörzet bölcsődéjébe felvételre. Egy esetben tud a kisgyermekes anyuka elhelyezkedni, akkor ha a nagyszülő a településen él, és a gyermeknevelés feladatába be tud segíteni és vállalja az unoka felügyeletét.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, valamint óvodában, iskolában.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátást a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves kora tol a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti Azt a gyermeket is, aki a harmadik életévet a felvételétől számított fel éven belül betölt, feltéve, hogy Minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-etől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Nagysápon a statisztikák alapján elmondhatjuk, hogy csökken az élve születések száma az előző évekhez képest. A családanyák a bizonytalan gazdasági környezet miatt már nem szívesen vállalnak gyermekeket. A gyermekvállalást a családok nehéz anyagi körülményei is megnehezítik.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	73	73
2009	1	61	61
2010	1	59	59
2011	1	49	49
2012	1	46	46

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszakról hivatalosan nincs nyilvántartott adatunk, esetekről nincs tudomásunk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs lehetőség a krízishelyzetbe került anyák, családok befogadására, ugyanis településünk szociális bérlakással nem rendelkezik. Természetesen a rászorulóknak segítséget nyújtunk abban, hogy hova, pl. vonzáskörzetben forduljon, ha ilyen helyzetbe került.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Nagysáp Község Önkormányzat jelenlegi Képviselő-testületében 1 nő tölt be önkormányzati képviselői mandátumot. Aktívan vesz részt a helyi közélet szervezésében. Döntéseivel Nagysáp érdekét szolgálja.

Óvodánk vezetői tisztségét is szintén nő tölti be. Az óvodavezető az egészségre nevelő és szemléletformáló programok elnevezésű TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B elnevezésű pályázat projektmenedzsere, melynek keretében többek között a falu lakosságának toborzását is végzi a pályázat programjaira.

Szintén csak női alkalmazottjai vannak a Bajóti Közös Önkormányzati Hivatalnak. Az itt dolgozó köztisztviselők, kimagasló teljesítményük mellett, aktívan részt vesznek a település közéletében is. Szervezik ünnepeinket, részt vesznek időseink köszöntésében, stb.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünk aktív korú nő tagjainak leginkább a helyben foglalkoztatás hiánya jelenti a legnagyobb problémát. Ingázásra amennyiben a családban kisgyermek van, a távolság miatt nincs lehetőség. Legközelebbi munkalehetőség az Esztergomi Járásban Esztergomban, vagy Dorogon található. A rossz tömegközlekedés miatt az utazás, 1 akár 1,5 h-át is igénybe vehet. Személygépkocsival természetesen az utazási idő csökken, azonban a gépjármű fenntartási költségei és az üzemanyag költség nő. Ezáltal nő a család kiadása. Amennyiben Budapesten vagy a környező agglomerációban tudnak munkalehetőséget a nagysápi aktív korú nők, akkor távközi buszjáratral napi minimum 2 X 2,5 óra időt tölthetnek utazással az otthonuktól a munkahelyükig. Nem is említve ennek költségét.

Az előző 5 évhez képest ma már az önkormányzat, mint korábban a legnagyobb foglalkoztató 70 munkavállaló helyt, mára csak 25 főt foglalkoztat, javarészt közmunka keretében. A munkanélkülivé vált idősebb korosztályú, de még aktív korúnak számító női munkaerő helyben a közfoglalkoztatásban vehet részt. Más alternatív megoldás részükre nem ismert.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Munkahelyhiány, atipikus foglalkoztatás hiánya	Kapcsolatteremtés a helyi vállalkozókkal
Alacsony iskolai végzettség és nem piacképes szakképzettség	Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, célirányos tanfolyamok szervezése
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét
Nők egészségmegőrzése	Ingyenes szűrések megszervezése azok népszerűsítése
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
A gyermekét egyedül nevelő egy, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének fenntartása

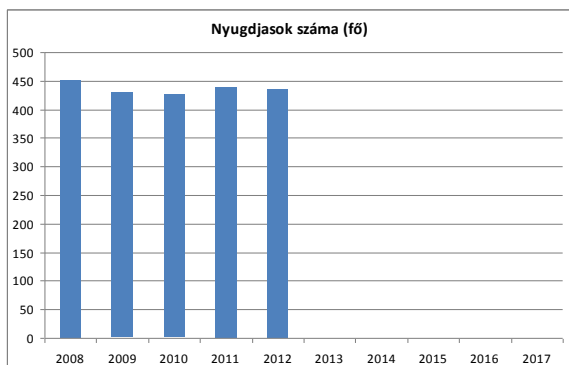
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	180	271	451
2009	174	256	430
2010	171	256	427
2011	171	267	438
2012	168	268	436

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagysáp lakosságának 1/3-át a nyugdíjas korosztály teszi ki.

Nyugdíjasaink nagy része nem veszi igénybe az Önkormányzat által biztosított segélyezési formákat. Köszönhető ez annak, hogy a nyugdíjasok nagy része megtermeli magának háznál a számára szükséges zöldségeket, állatokat tart, valamint sok a településen élő bányász, vagy annak özvegye, így az Ő nyugdíjuk magasabb.

Az idősek, nyugdíjas korosztály jövedelmi helyzetére vonatkozó adat nincs. Településünkön magánvállalkozás keretében idősek otthona működik.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Pilismaróton idősek, nyugdíjas foglalkoztatásról nyilvántartott adattal nem rendelkezünk.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Idős embereknek szervezett élethosszig tartó tanulást segítő programról nem tudunk, információnk még a vonzáskörzetből sincs. Komárom-Esztergom Megyében Tatán működik számukra a Népfőiskolai program.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről az idősek foglalkoztatása területén nem tudunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Nagysápi idősek lakosság az egészségügyi háziorvosi alapellátáshoz a településen szervezett formában hozzáfér. A háziorvosi praxist vállalkozó háziorvos látja el. Az önkormányzat kötelező egészségügyi alapellátási feladatai feladat-ellátási szerződés alapján látja el.

Az önkormányzat által évente rendszeresen szervezett szűrővizsgálatokkal pl. vércukorszint mérés, látásvizsgálat, testzsír mérés próbálja az idősek lakosság egészségmegőrzését erősíteni.

Településünkön a Baptista Szeretetszolgálat Figyelj Rám! Szociális Szolgáltatóval kötött szerződés alapján házi segítségnyújtás működik, melyben mintegy 30-35 fő vesz részt átlagosan.

A Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretében szociális étkeztetést is nyújt az Önkormányzat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön az idősek számára is, a közművelődés területén könyvtári ellátás biztosított. A könyvtári feladatellátást az önkormányzat a Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtárral kötött megállapodás alapján látja el. Elektronikusan az önkormányzat hivatalos honlapjáról, a www.nagysap.hu honlapról sok hasznos információt szerezhetnek az idősek emberek.

Az idősek valamennyi falusi rendezvényünket szívesen látogatják, sőt tevékenyen részt is vesznek benne. Nagysáp-i Dalkör, szinte valamennyi rendezvényük állandó fellépője. Az énekkarban csak nők énekelnek. Taglétszámunk változatlan évek óta.

Az Önkormányzat minden évben megszervezi az Idősek napját, ahol köszöntik az idős embereket. A helyi óvodások és iskolások köszöntő műsorral készülnek.

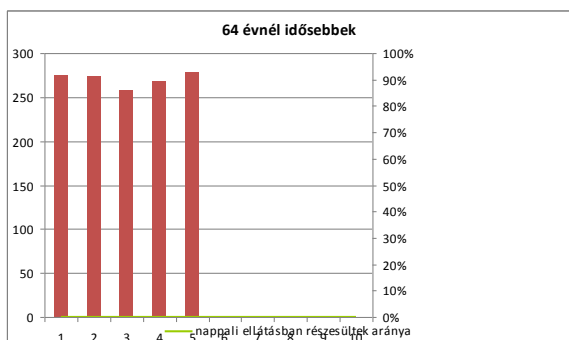
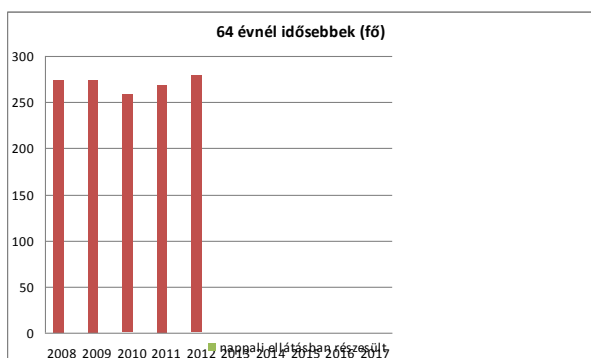
c) idősök informatikai jártassága

Az idős lakosság, mint ahogy a kisgyermekek informatikai tudása is, egyre bővül. Az idősök informatikai tudását bővítő, szervezett képzés nem volt településünkön.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
		fő	%
2008	275	0	0%
2009	274	0	0%
2010	258	0	0%
2011	269	0	0%
2012	279	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nagysápon idősök sajátos igényeit kielégítő programok nincsenek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősök mozgás és sportolási lehetőség hiánya Elmagányosodás, beszűkülés	Idősök sportnap szervezése, gyógytornász alkalmazása, szűrőprogramok szervezése, életvezetési tanácsadás . Ennek egyik eszköze a TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B elnevezésű pályázat
Akadálymentes épületek hiánya	Pályázati úton forrást találni az akadálymentesítésre
Gyakran válnak áldozattá	Idősök személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése.
Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzék szervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása nem megoldott a településen.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nagyságon hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

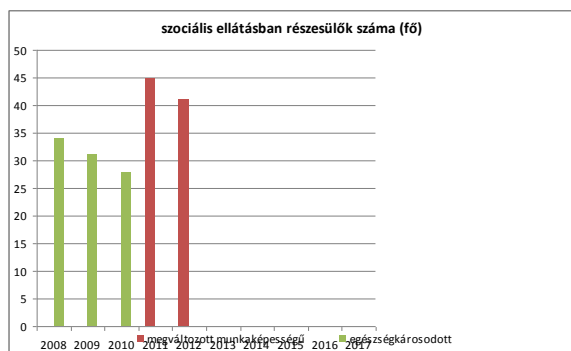
Településünkön a Baptista Szeretetszolgálat Figyelj Rám! Szociális Szolgáltatóval kötött szerződés alapján házi segítségnyújtás működik, melyben mintegy 30-35 fő vesz részt átlagosan.

A Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretében szociális étkeztetést és családsegítő szolgálatot is működtet az Önkormányzat.

A fogyatékkal élő gyermekek nevelését az Esztergomban működő Montágh Imre Általános Iskola és Speciális Szakiskola látja el, mely utazó gyógypedagógusokkal kinn a településen végzi az integrálható óvodás korú gyermekek fejlesztését, valamint házhoz menő buszjáratral szállítja az esztergomi iskolába a gyerekeket. Az SNI-s óvodás korú gyermekek fejlesztését az Önkormányzat biztosítja külön megbízási díj keretében. Az iskolás korú gyermekek fejlesztése a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (továbbiakban: KLIK) feladata.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	0	34
2009	0	31
2010	0	28
2011	45	0
2012	41	0

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás: A Fót. 22. §a-a alapján biztosít ott fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékűnek egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §a-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

- 1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- 2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül.
- 3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Nagysáp Község Önkormányzat tulajdonába lévő intézmények mindegyike akadálymentesített

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
Az előzőekben már említést tettem a közintézmények akadálymentességéről. A fogyatékkal élő személy, mozgáskorlátozott, szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségében van településünkön inkább probléma. Posta, élelmiszerbolt nem akadálymentesített.

Településünkön a Baptista Szeretetszolgálat Figyelj Rám! Szociális Szolgáltatóval kötött szerződés alapján házi segítségnyújtás működik, melyben mintegy 30-35 fő vesz részt átlagosan.

A Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretében szociális étkeztetést és családsegítő szolgálatot is működtet az Önkormányzat.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nincs információnk fogyatékkal élő személy foglalkoztatásáról a településen.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterületi járdák akadálymentesítése részben megoldott, de vannak még olyan területek ahol kerekesszékekkel az úttesten kell közlekedni, mely balesetveszélyes.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Pilismaróton speciális szállítójárműve az önkormányzatnak nincs, azonban a házi-segítségnyújtást végző Baptista Szeretetszolgálat Figyelj Rám! Közhasznú Egyesülete rendelkezik olyan gépjárművel, amivel kerekesszékes személy szállítható.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nagysápon pozitív diszkriminációról fogyatékos személy javára nem történt.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településen	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők és családtagjaik közül néhányan elszigetelten küzdenek problémáikkal	Programok szervezése, az érdekvégyesítés lehetőségeinek feltárása, érdekvédelmi szervezetek felkeresése, családtagok pszichés támogatása, önszorgító csoportok létrehozása a családsegítő szolgálat segítségével
A fogyatékos személyek életminőségét javító eszközök beszerzésének nehézségei	Tájékoztatás a Támogató Szolgálat által kölcsönözhető eszközökről, pályázatok figyelése
Az önálló életvitelt segítő ellátási formákról, foglalkoztatási lehetőségekről csak az érintettek szűk csoportja hallott	Az érintettek tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról (Támogató Szolgálat, a megyében lévő nappali bentlakásos, vagy egyéb foglalkoztató intézmények- KEM ISZI Szent Rita Fogyatékosok Otthona, Életút Egyesület Mécses lakóotthon, Fogyatékosok Otthona Tokodaltató
A jelenlegi akadálymentesítés figyelemmel kísérése	A településen lévő szolgáltatások elérhetőségének biztosítása, akadálymentesített környezetben (pl: élelmiszerbolt, posta), járdáink jövőbeni felújításánál kialakításánál figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élő személyek közlekedésének biztosítására is

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Nagysáp Község Önkormányzat Partnerei, kapcsolatrendszere:

1. Dorogi Töbpcélú Kistérségi Társulás
2. Vagyonvédelmi Egyesület
3. Római Katolikus Egyházközség
4. Református Egyházközség
5. Ister-Gránium

6. Magyar Vöröskereszt
7. Magyar Máltai Szeretetszolgálat
8. Baptista Figyelj Rám! Közhasznú Egyesület
9. Nagysápi Dalkör
10. Nagysápi Óvoda Gyermekekért Alapítvány
11. Nagysápi Iskola Gyermekalapítvány

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Nagysápon a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat évente a költségvetési rendeletben meghatározottak szerint, működési pénzeszköz átadással támogatja a civil szervezeteket, azok rendezvényeit, de sajnálatos módon a tavalyi évtől a költségvetési bevételeink nem tették lehetővé támogatások biztosítását.. Az Önkormányzat az egyházakkal történő szoros együttműködésre kiemelt hangsúlyt kap. Az önkormányzat, az egyházi és civil szektor között jó partnerségi viszony alakult ki.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Önkormányzatunk más önkormányzattal való együttműködése jónak mondható. Nagysáp a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás tagja. A társulási ülések rendszeresek. Az Mötv. rendelkezése értelmében településünk 2013. június 30-ig döntött arról, hogy a társulást továbbra is fenn kívánja tartani. Mára már kevés az a szakterület ahol az együttműködés megmaradt az önkormányzatok között. A kistérség települései továbbra is együttműködnek az orvosi ügyelet fenntartásában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Nagysápon nemzetiségi Önkormányzat nem működik

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Évi egy alkalommal falugyűlést és egy alkalommal közmeghallgatást szervezünk, melyek alkalmával a szervezetek és a lakosság megismeri az aktuális önkormányzati eseményeket, döntések előkészítését. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Az egyházakkal az együttműködés településünk napi szintű. Mind az egyház, mind pedig az önkormányzat által szervezett rendezvények kölcsönös egyeztetést követően kerülnek megrendezésre.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere a kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet - megvitatását követően - a helyben szokásos módon közzétételre került. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A fiatalok és az 50 év felettiek munkanélküliek nincs piacképes szakképzettségük.	Képzések szervezése a Munkaügyi Központtal közösen.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj támogatás megtartása.
Alacsony iskolázottság A fiatalabb generáció elhelyezkedését akadályozza a munkalehetőségek hiánya, a szakmai tapasztalat hiánya	A település vonzáskörzetében lévő felnőttképzés feltérképezése, általános iskola elvégzése, 9.-10. osztály elvégzése, hiányszakmák Közfoglalkoztatás folyamatos működtetése
Szocializációs problémák a roma családoknál	Identitásuk, kultúrájuk megőrzésével segíteni beilleszkedésüket a többségi társadalomba. A fiataloknak tartalmas szabadidős foglalkozások szervezése
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei	A Polgármesteri Hivatal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat –segítségnyújtás, tanácsadás, információ, tájékoztatás
A mélyszegénységben élők /romák egészségi állapota nem megfelelő	Egészségügyi és szűrővizsgálatok népszerűsítése, prevenciós programok szervezése TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében
Munkaerő piaci hátrány, elhelyezkedési nehézségek	Álláskeresési tanácsadás, álláskeresési módszerek megtanulása, személyes kompetenciák fejlesztése, (felkészítés az interjúra, önéletrajzírás, megjelenés)
A sokgyermekes családoknál jelentősebb az elszegényesedés	Tudatosabb családtervezés, nők szakmához juttatása, távmunka, otthon végezhető munkalehetőségek keresése,
A családon belüli konfliktusok, erőszakos cselekmények, áldozattá válás esélye megnőhet a mélyszegénységben élő családoknál	A veszélyeztetett családok figyelemmel kísérése, segítése, az Áldozatsegítő Szolgálat munkájának megismertetése, a jogi segítségnyújtás lehetőségei (plakát, szórólap) Bűnmegelőzés
Anyagi nehézségek, eladósodás	A pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése. Életvezetési tanácsok, a hitelcsapdából való kikerülés lehetőségeinek feltérképezése

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében is. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Egyre több a magatartászavaros gyermek a településen	Szükség esetén pszichológus biztosítása, Ingyenes sportolási lehetőség kihasználásra való ösztönzés TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében is.
Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek száma nő	Közös programok szervezése, egymás megismerésének érdekében
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkahelyhiány, atipikus foglalkoztatás hiánya	Kapcsolatteremtés a helyi vállalkozókkal
Alacsony iskolai végzettség és nem piacképes szakképzettség	Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal, célirányos tanfolyamok szervezése
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét
Nők egészségmegőrzése	Ingyenes szűrések megszervezése azok népszerűsítése TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében is.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.
A gyermekét egyedül nevelő egy, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének fenntartása
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek mozgás és sportolási lehetőség hiánya Elmagányosodás, beszűkülés	Idősek sportnap szervezése, gyógytornász alkalmazása, szűrőprogramok szervezése, életvezetési tanácsadás TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B pályázat keretében is.
Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése.
Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településen	

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők és családtagjaik közül néhányan elszigetelten küzdenek problémáikkal	Programok szervezése, az érdekvégyesítés lehetőségeinek feltárása, érdekvédelmi szervezetek felkeresése, családtagok pszichés támogatása, önségítő csoportok létrehozása
A fogyatékos személyek életminőségét javító eszközök beszerzésének nehézségei	Tájékoztatás a Támogató Szolgálat által kölcsönözhető eszközökről, pályázatok figyelése
Az önálló életvitelt segítő ellátási formákról, foglalkoztatási lehetőségekről csak az érintettek szűk csoportja hallott	Az érintettek tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról (Támogató Szolgálat, a megyében lévő nappali bentlakásos, vagy egyéb foglalkoztató intézmények- KEM ISZI Szent Rita Fogyatékosok Otthona, Életút Egyesület Mécses lakóotthon, Fogyatékosok Otthona Tokodaltáró
A jelenlegi akadálymentesítés figyelemmel kísérése	A településen lévő szolgáltatások elérhetőségének biztosítása, akadálymentesített környezetben (pl: élelmiszerbolt, posta) járdáink jövőbeni felújításánál kialakításánál figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élő személyek közlekedésének biztosítására is

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása - Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése - Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése - Nyilvánosság erősítése - Képzések bővítése	Felelős: Nagysáp Község Önkormányzat működjen együtt szociális, egészségügyi, munkaügyi szolgáltatókkal és feladatellátókkal a településen és a vonzáskörzetben, illetve a civilekkel - Munkaügyi Központ
Gyermekek	- Rendszeres szakmai találkozók - Új módszerek, eljárások - Programok szervezése, szakemberek bevonásával - Szülők tájékoztatása	Felelős: Nagysáp Község Önkormányzat Gyermekjóléti Szolgálat, Családgondozó óvoda, iskola
Idősek	- Egészségügyi, szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése - Tájékoztatás bűnmegelőzésről - Az elmagányosodás megelőzése.	Felelős: Nagysáp Község Önkormányzat, KEM Megyei Rendőr-főkapitányság, Idősekkel foglalkozó vállalkozó civil szervezetek, Baptista Szeretetszolgálat Figyelj

	- Generációs programok szervezése	Rám! Közhasznú Egyesülete
Nők	- Képzési programok körének bővítése - Nők a munka világába történő visszatérésének segítése - Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	Felelős: Nagysáp Község Önkormányzata pályázati lehetőségek által, Esztergom Járási II. Munkaügyi Kirendeltség, civil munkaközvetítő cégek
Fogyatékkal élők	- Akadálymentesítés figyelembe vételével való járdaépítés a községben - Szűrővizsgálatok megszervezése - Rehabilitációs munkalehetőségek megteremtése - Kommunikáció, információ csere erősítése	Felelős: Nagysáp Község Önkormányzata - Munkaügyi Központ

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák képzésének bővítésével munkaerő-piaci lehetőségei nőnek. Szocializációs problémájuk a szociális, gyermekjóléti szakemberek hathatósabb segítségével csökkennének. Életkörülményeik javulnának.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kapjanak reményt a segítők által. Legyen az önkormányzatnak a foglalkoztatási lehetőségei között kellő eszköz a mélyszegénységben élők visszavezetésére a munka világába. Jövőképünkben fogalmazódjon meg a szociális biztonság igénye, melyet maguknak, önerőből tudnak megteremteni.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek magas színvonalú oktatását. A mindennapi életben a szélesebb körű tájékozottság érdekében változatos programok szervezése.

Folyamatosan odafigyelünk az idős korosztályra. Intenzívebb jelenlétüket ösztönözzük a település életében. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén részmunkaidős, képzettségüknek megfelelő munkahelyek teremtését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége								
	1	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	A szegénység oka és következménye	Munkanélküliség csökkentése	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése, szakképzések szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.09.30	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
	2	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése	fiatalok és az 50 év feletti munkanélküliek nincs piacképes szakképzettségük	Megfelelő szakirányú képzések indítása	Helyi szociális rendelet	Prevenció, tájékoztatás adása, szakképzések szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.12.31	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
	3	Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Felvilágosítás, megelőzés	Munkanélküliség csökkentése	prevenció, előadások szervezése, tájékoztatás adása, szakképzések szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.12.31	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
	4.	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	Alacsony iskolázottság, fiatalabb generációnál elhelyezkedésének nehézsége	Megfelelő szakirányú képzések indítása,	Munkanélküliség csökkentése	előadások, tájékoztatás szakképzések szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.12.31	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság

5.	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása , Rendszeres szakmai találkozók	Szocializációs problémák	integráció	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése , önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
6.	Szociális, gyermekjóléti , szolgáltatás intenzitásának növelése	Hivatalos ügyek intézésében nehézség	Megfelelő ellátáshoz való jutás biztosítása	Helyi szociális rendelet	családlátogatás	Nagysáp Község Önkormányzat Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szolgálat	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése , önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
7.	Programok szervezése, szakemberek bevonásával	Egészségi állapot nem megfelelő	Megfelelő ellátáshoz való jutás biztosítása	Helyi szociális rendelet, Egészségterv	prevenció, előadások, ingyenes szűrések szervezése, helyben, TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B	Nagysáp Község Önkormányzat Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szolgálat	2015.12.31.	statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése , önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
8.	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	Munkaerő piaci hátrány, elhelyezkedési nehézségek	Munkanélküli ség csökkentése, megélhetés biztosítása	Helyi szociális rendelet	Szakmai programok, képzések szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése , önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság

9.	Szülők tájékoztatásának javítása, tájékoztatás, szakmai programok szervezése	Sokgyermekes családok elszegényedése	integráció	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások, tájékoztatás	Nagysáp Község Önkormányzat Gyermejjóléti Szolgálat, Családsegítő szolgálat	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
10.	Szülők tájékoztatásának javítása, tájékoztatás, szakmai programok szervezése	Családon belüli erőszak, áldozattá válás	integráció	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások,	Nagysáp Község Önkormányzat Gyermejjóléti Szolgálat, Családsegítő szolgálat	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
11.	Életvezetési tanácsok	Anyagi nehézség, eladósodás	integráció, a családok leszakadásának elkerülése	Helyi szociális rendelet, egészségterv	előadások szervezése, TÁMOP-6.1.2-11/1/A és B pályázat	Szociális, egészségügyi, oktatási, közművelődési, ifjúsági és sport Bizottság, Gyermejjóléti Szolgálat	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Rendszeres szakmai találkozók	működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	Felvilágosítás, megelőzés	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat	2015.09.30.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság

2.	Új módszerek, eljárások	Egyre több a magatartás-zavaros gyermek a településen	Felvilágosítás, megelőzés	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, iskola, óvoda	2015.09.30.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
3.	Programok szervezése, szakemberek képzése	Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek	Felvilágosítás, megelőzés	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, iskola, óvoda	2015.09.30.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
4.	Szülők tájékozottságának javítása, tájékoztatás	Kevés információ, nem ismerik a lehetőségeket	Felvilágosítás, megelőzés	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, iskola, óvoda	2015.09.30.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítségével	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Képzési programok bővítése	Munkahely-hiány, atipikus foglalkoztatás hiánya	információ átadás	központi jogszabály, helyi rendelet alapján	Kérdőíves felmérés, prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.09.30.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság

2.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	Alacsony iskolai végzettség és nem piacképes szakképzettség	Felvilágosítás, információ átadás	Helyi szociális rendelet	Kérdőíves felmérés, prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
3.	Speciális képzési programok indítása	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas	Munkanélküliség csökkentése, megélhetés biztosítása	Helyi szociális rendelet	Kérdőíves felmérés, prevenció, előadások szervezése	Munkaügyi Központ	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
4.	Képzési programok szervezése	Nők egészség-megőrzése	Nők egészség-megőrzése	Helyi szociális rendelet	Kérdőíves felmérés, prevenció, előadások szervezése	Munkaügyi Központ	2015.09.30.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
5.	A tartós munkanélküliség csökkentése	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	prevenció	Helyi szociális rendelet	Kérdőíves felmérés, prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
6.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	A gyermekét egyedül nevelő egy, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	A családok leszakadásának elkerülése	Helyi szociális rendelet	prevenció, előadások szervezése	Nagysáp Község Önkormányzat,	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1.	Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése	, elmagányosodás, beszűkülés	prevenció	Helyi szociális rendelet, Az önkormányzat éves költségvetési rendelete	prevenció, előadások szervezése, idősek klubja szervezése, rendszeres kapcsolattartás	Szociális Alapellátó, Családsegítő Szolgálat, Nagysáp Község Önkormányzat, Figyelj Rám! Alapítvány	2014.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak, alapítvány segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
2.	Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése	Idősek mozgás és sportolási lehetőség hiánya	prevenció	Az önkormányzat éves költségvetési rendelete	prevenció, előadások szervezése, idősek klubja szervezése	Szociális Alapellátó, Családsegítő Szolgálat, Nagysáp Község Önkormányzat, Figyelj Rám! Alapítvány	2014.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak, alapítvány segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
4.	Szakmai előadások szervezése	Gyakori áldozattá válás	Lét és jogbiztonság megteremtése	Pilismarót Község Bűnmegelőzési koncepciója	Kérdőíves felmérés, prevenció, előadások szervezése	Pilismarót Község Önkormányzata	2015.12.31.	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság

5.	Tájékoztatás és elmagányosodás megelőzése	Magas az egyedül élők aránya	Az aktív társadalomba való visszaintegrálás	Az önkormányzat éves költségvetési rendelete	prevenció, előadások szervezése, idősek klubja szervezése, rendszeres kapcsolattartás	Szociális Alapellátó, Családsegítő Szolgálat, Nagysáp Község Önkormányzat, Figyelj Rám! Alapítvány	2014.12.31	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak, alapítvány segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
6.	Generációs programok szervezése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Az aktív társadalomba való visszaintegrálás	Az önkormányzat éves költségvetési rendelete	prevenció, előadások szervezése, idősek klubja szervezése, rendszeres kapcsolattartás	Szociális Alapellátó, Családsegítő Szolgálat, Nagysáp Község Önkormányzat, Figyelj Rám! Alapítvány	2014.12.31	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele	Fogyatékos személyek nem jutnak hozzá a részükre járó pénzbeli vagy természetbeli juttatásokról szóló információkhoz	Információ nyújtás	Az önkormányzat éves költségvetési rendelete	prevenció, előadások szervezése, honlap fejlesztése	Szociális Alapellátó, Családsegítő Szolgálat, Nagysáp Község Önkormányzat, Figyelj Rám! Alapítvány	2014.12.30	nyilvántartott adatok, statisztikák alapján, település adatai	Önkormányzat éves költségvetése, önkéntesek, civilek, egyházak segítsége	Információ nyújtás, 5 év fenntarthatóság
3	Az egészségügyi szűrővizsgálat	Az egészségügyi szűrővizsgálat viszonylag ritán kerülnek helyi szinten megszervezésre	Az egészségügyi prevenció	Az önkormányzat éves költségvetési rendelete	prevenció, előadások szervezése	Szociális Alapellátó, Családsegítő Szolgálat, Nagysáp Község Önkormányzat, háziorvos	2015. V.15. nyilvántartott adatok, statisztikák alapján,		Önkormányzat éves költségvetése,	Információ nyújtás, 5 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

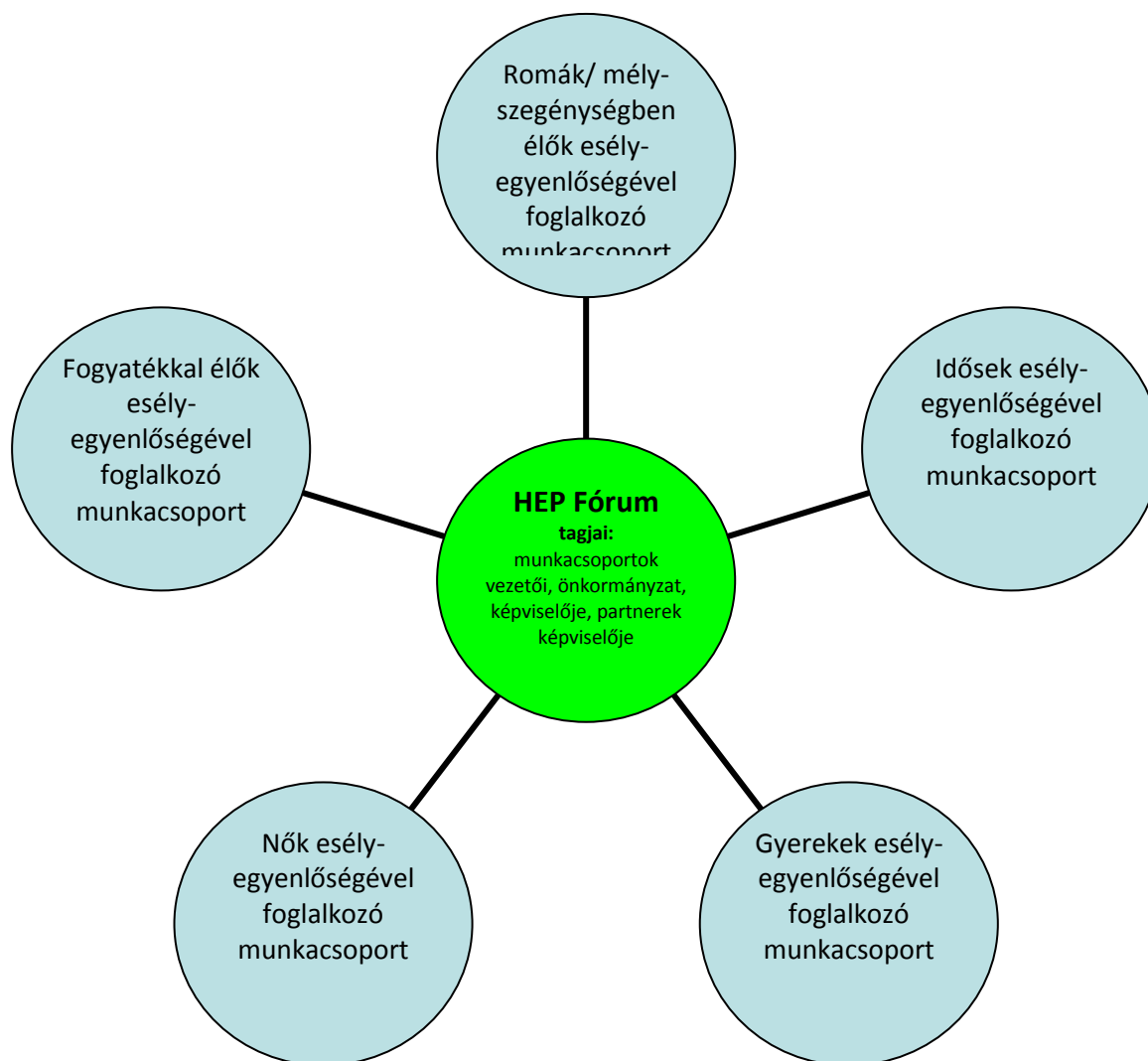
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében honlapon közzé tesszük.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-t, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

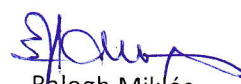
I. A Nagysáp község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nagysáp község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 42/2014 (V.29) számú KT határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum 2014. május 30.

Balogh Miklós
polgármester

A Nagysáp Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum 2014. május 30.

Partner aláírás

Dátum 2014. május 30.

Partner aláírás

Dátum 2014. május 30.

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
DEHOUZSK MARIA	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	Dehouzsk Maria
Siklosiné T. Jolán	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	Siklosiné T. Jolán
Tóth Krisztina	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	Tóth Krisztina
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.